

- Створювати національно-патріотичні гуртки, організації, клуби (25%);
- Створювати та демонструвати більшу кількість національно-патріотичних фільмів, розповсюджувати художню літературу національно-патріотичної тематики (22%);
- Сприяти появі більшої кількості тем національно-патріотичної спрямованості в ЗМІ (22%);
- Фінансувати заходи національно-патріотичної спрямованості (20%);
- Розвивати молодіжні громадські організації патріотичного спрямування (18%) [1, 85].

Порівняння станів політичної сформованості молоді Росії та України наглядно демонструє недоліки в політичному вихованні цих країн, які в багато чому є спільними та часто розвинулись з однакових причин. Аналіз систем виховання повинен слугувати вказівкою та опорою для усунення проблем та корегування шляху розвитку власного політичного досвіду кожної з країн. В першу чергу політично вихованими повинні бути наймолодші та найсвіжіші голови, адже саме молоде покоління є спадкоємцем в ролі будівників майбутнього держави і народу. Політична неграмотність майбутніх спеціалістів неприпустима, бо така людине не спроможна вирішувати свою та чужі долі.

Список використаної літератури:

1. Годлевська В.Ю. Патріотизм в розумінні сучасної студентської молоді / В.Ю. Годлевська // Грані. Науково-теоретичний і громадсько-політичний альманах. – Дніпропетровськ, 2015. – № 11/2 (127). – С. 83–87;
2. Лапшин С.А. Дефінітивний аналіз проблеми формування політичної культури студентської молоді / С. А. Лапшин //Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка і психологія. – №35. – Вінниця: ВДПУ, 2011. – С.246-251;
3. Селиванова М.А. К вопросу формирования общественно-политической активности студенческой молодёжи /М.А. Селиванова// ГосРег: Государственное регулирование общественных отношений. – 2016. – №2(16). – С. 22-26;
4. Соціологічне дослідження "Молодь України 2017". Міністерство молоді та спорту України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: http://www.dsmsu.gov.ua/media/2017/11/16/7/Socdoslidjennya_2017.pdf

Сулима Я.

ІННОВАЦІЙНА ПОЛІТИКА: УКРАЇНСЬКИЙ ТА РОСІЙСЬКИЙ ДОСВІД

У статті розглянуто основні моменти запровадження і розвитку інноваційної політики, підходи до її реалізації. Основну увагу приділено досвіду Росії та України.

Ключові слова: інноваційна політика, інновації, технології, науково-технічна сфера.

Інновації є головною рушійною силою економічного зростання. Цю аксіому визнають навіть ті держави, які проголошують повернення до традиційних цінностей у суспільному житті [5, 42]. Інноваційна модель економічного розвитку набула універсального характеру і може по праву вважатися панівною ідеологією сучасної економіки. Однак досі залишається актуальним питання, чому одні держави впевнено досягають успіху на цьому шляху, а спроби інших залишаються провальними. При тому стартові умови, з якими та чи інша країна розпочинає свій висхідний рух, або її політична історія зовсім не мають вирішального значення.

Як свідчить світова практика, успішне здійснення інноваційної діяльності можливе лише в умовах раціонального пристосування до специфічних особливостей господарського розвитку кожної країни, врахування відмітних рис її економічного механізму, національних рис сукупного людського потенціалу населення даної держави. Якщо не брати до уваги ті країни, які за низьким економічним розвитком неспроможні використати можливості інновацій або є лише споживачами імпортованих високотехнологічних товарів, то більш розвинуті учасники інноваційної діяльності можуть бути поділені на такі основні групи (із певними відхиленнями стосовно конкретних умов функціонування національної економіки):

- група країн сталої ринкової економіки, які належать до Організації економічного співробітництва та розвитку;

- група нових індустріальних країн Південно-Східної Азії та Латинської Америки.

У процесі трансформаційного переходу від командно-адміністративної системи господарювання виділилися ще три групи держав, де інноваційна діяльність залежить від ступеня реалізації засад ринкової економіки. Це такі групи:

- країни імпортованої моделі ринкової економіки, впровадження якої відбувалося під жорстким контролем ззовні внаслідок підготовки їх до вступу в ЄС (держави Центрально-Східної Європи);

- країни, де фактично існує квазіринкова модель економіки, яка має більше імітаційних, ніж реальних рис ринкового механізму (пострадянські держави, включаючи Україну);

- постсоціалістичні країни із високим рівнем державного регулювання ринкових засад в економіці (Китай та В'єтнам) [1, 31].

Світовий досвід здійснення інноваційних перетворень в економіці дозволяє виокремити основні підходи щодо їх реалізації, визначити базові передумови, а також переваги та недоліки від застосування кожного з них. Основні підходи до реалізації інноваційної політики:

1. Залучення сучасних технологій із-за кордону.

2. Об'єднання зусиль держави й бізнесу в напрямі фінансового забезпечення розвитку власної бази наукових досліджень, що передбачає впровадження нових і вдосконалення наявних технологій з використанням власних науково-технічних і виробничих можливостей на основі принципів державно-приватного партнерства в таких сферах.

3. Розбудова переважно інституційного середовища всередині країни. Створені інститути інноваційного розвитку зосереджуються на залученні і розміщенні в національній економіці фінансового, людського, техніко-технологічного капіталу з-за кордону [3, 32].

З погляду формальних передумов для розгортання інноваційної діяльності всі ці країни поділяються на дві різко відмінні підгрупи, які відрізняються фінансовим та кадровими можливостями, а також структурними компонентами засвоєння інновацій. Найбільш сприятливими є такі передумови в Російській Федерації, в якій після краху СРСР залишився найбільший економічний та науково-технічний потенціал, забезпечена за роки незалежного розвитку певна (хоча й недосконала у співвідношенні добувної та обробної промисловості) комплексність національного господарського організму [2, 27].

Україна має свій унікальний досвід щодо впровадження інноваційної моделі економічного розвитку, котрий сьогодні можна охарактеризувати як досвід спроб і помилок (переважно помилок). До 1991 року Україна мала потужний науковий потенціал європейського рівня, виділяючи на потреби науки і технологій близько 3 % ВВП – рекордний показник на ті часи. Уже в 1996 році кількість працівників, задіяних у виконанні НДДКР, скоротилася вдвічі, а сукупний рівень фінансування науки впав до 1,3 % ВВП. У 2009 році штат науковців зменшився ще наполовину, а вливання в науку становили лише 0,85 % ВВП. Бюджетні видатки на науку, починаючи від 1991 року, не перевищували 0,4 % ВВП при законодавчо визначеному мінімумі в 1,7 % [5, 43].

Аналізуючи інноваційну активність в Російській Федерації, слід зазначити, що, нова Росія не вкладається в русло світових тенденцій у науково-технічній сфері. Незважаючи на триваюче протягом 2000-2004 рр. зростання економіки, його „якість” не відповідає поставленим завданням

Як показав досвід попередніх років, за окремими рідкісними винятками, російські НДІ виявилися неспроможними довести свої розробки до рівня, за якого вони могли б „вписатися” в ринкову інфраструктуру. На російський ринок тільки починають приходити ТНК і венчурні фонди, спроможні ефективно використовувати інноваційний потенціал, впроваджувати нові технології. Незважаючи на поступове збільшення бюджетних асигнувань на розвиток науки (в 2002 р. – 30,3 млрд, у 2003 р. – 40,2 млрд рублів, або на 32,6% більше в номінальному вираженні та на 18,4% – у реальному), частка витрат на науку в ВВП становила, відповідно, 0,28% та 0,31%, що значно нижче, ніж у розвинених країнах.

В умовах глобалізації різко зростає попит на інноваційну інформацію, яка втілює в собі результати наукових досліджень і розробок. У цьому зв'язку вже давно назріла необхідність захисту інтелектуальної власності, чому дотепер у Росії не приділялося належної уваги. За оцінками експертів, внаслідок витоку досягнень „ноу-хау” за рубіж Росія щорічно втрачає 3–4 млрд дол. [2]. У той же час опитування вчених, експертів і чиновників з Мінпромнауки та Мінекономрозвитку, проведене в рамках програми „Інноваційна економіка” журналом „Експерт”, показало, що в низці високотехнологічних сфер Росія і тепер має потенційно сильні позиції. В першу чергу,

це ядерна енергетика і космічна галузь, які здатні забезпечити країні лідируючі позиції, а також авіабудування, нові матеріали, хімія (насамперед каталітична), біотехнології, прикладна математика і програмування, технології видобутку і переробки сировини, надпровідникові та лазерні технології, нетрадиційна енергетика.

Визнаною перевагою Росії є також людські ресурси, які мають добру загальноосвітню підготовку. Однак значна кількість фахівців з міжнародним рівнем кваліфікації не знаходить собі застосування у вітчизняній економіці і вимушена емігрувати [4].

Фактом є те, що найбільший розрив між потенціальними можливостями та їхньою реалізацією характерні саме для України. Необхідність переходу до інноваційної політики була офіційно проголошена ще урядом В. Пустовойтенка (Постанова Кабінету міністрів України "Про розробку Державного плану науково-технічного розвитку України на 1999–2005 рр. та визначення інноваційних пріоритетів держави" №84 від 26 січня 1998 року). Після цього було прийнято багато відповідних актів законодавчої та виконавчої влади стосовно інноваційної політики, існують окремі розрізнені та некомплексні приклади застосування інновацій, але широкого використання зазначеної форми інтенсифікації економічного розвитку в українських умовах не відбулося [1, 27].

Від 2000 року значно погіршилися позиції України у світовому рейтингу конкурентоспроможності і змістилися з 56-го місця на 89-те. Причини цього погіршення, очевидно, полягають саме в невдалих спробах стати на інноваційні рейки економічного розвитку. Рівень технологічної готовності до інновацій знизився в 1,3 рази. Інтенсивність трансферу технологій впала у 1,2 рази. Новітні технології стали ще менш доступними, що відобразилося в зниженні відповідних рейтингових показників на 10 пунктів.

Історія інноваційних реформ в Україні дає змогу зробити кілька важливих висновків, які допоможуть нам вдало провести «роботу над помилками» і досягти, нарешті, важливих результатів на шляху до інноваційної економіки.

Перше. Державна політика у сфері науки, технологій та інновацій має бути цілісною, системною і послідовною. Технічні нововведення зазвичай дають миттєвий і вражаючий економічний результат, однак на кожен успішний інноваційний випадок припадають десятки невдалих. Тому прогнозованість і стабільність позиції держави в тому, щоб постійно підживлювати інноваційну активність в економіці, має виключно важливе значення.

Друге. Кожна держава змушена знайти оригінальний підхід до стимулювання інноваційного розвитку, який найкраще відповідає національним цілям і культурі економічних відносин. Існують універсальні методи стимулювання інновацій, проте не існує універсального рецепту їх застосування [5, 43].

Від успіху роботи залежатиме і успіх України. Інноваційний розвиток для нашої держави неминучий. Україна може і повинна стати новою.

Список використаної літератури:

1. Будкін В. Державна інноваційна політика: український та зарубіжний досвід / В. Будкін // Дослідження міжнародної економіки: збірник наукових праць. – Інститут світової економіки і міжнародних відносин НАН України, 2011. – №1. – С. 25-40.
2. Годин Ю. Стратегия инновационного развития / Ю. Годин // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://stra.teq.ru/lenta/innovation/120>
3. Одотюк І. В. Сучасна інноваційна політика України: передумови, основні підходи та напрями реформування / І. В. Одотюк // // Вісник Національної академії наук України. – 2012. – № 7. – С. 32-46
4. Онікієнко В.В. Інноваційна політика країн Євросоюзу та СНД: проблеми і практика реалізації / В.В. Онікієнко // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/usoc/2006_3/170-183.pdf
5. Семиноженко В. П. Яка інноваційна політика потрібна Україні? / В. П. Семиноженко // Наука та інновації. – 2011. – № 1. – С. 41-44.

Ходніцька Т.

БІДНІСТЬ ЯК СОЦІАЛЬНИЙ ФЕНОМЕН В УКРАЇНІ

У статті аналізуються феномени, особливості проблем та шляхи вирішення бідності в Україні.

Ключові слова: бідність, суспільство.

Бідність завжди була актуальною проблемою, але в сучасній Україні це питання стоїть особливо гостро. В даний час значна частина населення знаходиться за межею бідності або близько кордоні «соціального дна». Це особливо помітно на тлі сильного розшарування, коли різниця в доходах бідних і багатих становить десятки, сотні і тисячі разів. І цей процес має динамічний характер, бідні стають біднішими, а багаті ще багатшими.

Українське суспільство хворе. Хвороба називається бідністю, хоча в офіційному переліку захворювань (тобто в чинному законодавстві) така навіть не згадується. Немає, відповідно, й офіційних критеріїв бідності; офіційна статистика не дає інформації про масштаби, глибину та гостроту проблеми; соціальну допомогу надають, виходячи з офіційних середніх доходів на душу населення, про ступінь відповідності яких реальному рівню добробуту відомо навіть школяреві.

До розпаду Радянського Союзу світ не знав таких масштабних явищ як високоосвічений, високопрофесійний бідний — бідний вчитель, бідний лікар, бідний вчений, бідний архітектор, бідний конструктор, бідний офіцер...

Багата національним потенціалом Україна раптово, несподівано стала бідною — тотально бідною державою з тотально бідним населенням. Це не традиційно бідна держава, а держава, яка неочікувано та враз збідніла від двох струсів ХХ століття — Чорнобильської катастрофи та краху радянської імперії.

Україна — це не традиційно тотальна бідна країна, тому вона відноситься до другого типу. Світова практика має приклади, коли відносно стабільна країна з